

2. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник для студентів вузів спеціальності “Облік і аудит” / Ф. Ф. Бутинець, О. В. Олійник, М. М. Шигун. 2-е вид., доп. і перероб. – Житомир : ЖІТІ, 2006.- 576 с.
3. Організація обліку : навч. посіб. / Л. Б. Гнатишин, О. С. Прокопишин. – Львів : “Магнолія 2006”, 2014. – 432 с.
4. Прохар Н. В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: [монографія] / Н. В. Прохар, Ю. О. Ночовна. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2011. – 257 с.

УДК 658 : 621: 338.512

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

*Шийка О. Б., студентка економічного факультету
Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Брик Г. В.
Львівський національний аграрний університет*

Важливою умовою прибутковості підприємства є ефективне управління. Управління як вид діяльності споживає витрати. Щоб проаналізувати ефективність управління потрібно мати інформацію про витрати, понесені на його здійснення, тобто знати, на які управлінські функції споживаються певні ресурси і заради яких цілей, щоб відшукати резерви економії і зменшення цих витрат, або підвищення результатів від їх здійснення. Таку інформацію забезпечує бухгалтерський облік.

У процесі своєї виробничої діяльності підприємство проводить безліч фінансово-господарських операцій і постійно несе витрати, котрі пов'язані з їх проведенням. Одні групи витрат безпосередньо пов'язані зі здійсненням конкретної операції (із конкретним об'єктом витрат), інші – мають загальний характер і необхідні для забезпечення функціонування підприємства в цілому. Усі витрати – і матеріальні, і трудові, і фінансові – підприємство здійснює для забезпечення своєї виробничої діяльності. В процесі операційної діяльності підприємства виникають витрати, які не включаються до собівартості продукції (робіт, послуг), їх не можна віднести до певного доходу звітного періоду, тому такі витрати відображають в складі того звітного періоду, в якому вони відбулися.

Витрати підприємства регламентуються П(С)БО 16 “Витрати” та відображаються у бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. В загальному витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Операційні витрати є основною складовою витрат підприємства. До них входять собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати.

Відповідно до законодавства адміністративні витрати включають загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства, до яких відносяться:

- загальні корпоративні витрати (організаційні витрати, витрати на проведення річних зборів, представницькі витрати);

- витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством та іншого загальногосподарського персоналу;

- витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання (операційна оренда, страхування майна, амортизація, ремонт, комунальні послуги, охорона);

- винагороди за професійні послуги (юридичні, аудиторські, з оцінки майна);

- витрати на зв'язок (поштові, телеграфні, телефонні, телефакс, факс);

- амортизація нематеріальних активів загальногосподарського використання;

- витрати на врегулювання спорів у судових органах;

- податки, збори та інші передбачені законодавством обов'язкові платежі (крім тих, що включаються до виробничої собівартості продукції, робіт, послуг);

- плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків;

- інші витрати загальногосподарського призначення (послуги Інтернет, обслуговування комп'ютерних програм, підписка на періодичні видання, участь у семінарах, придбання друкованої продукції, витрати на канцелярське приладдя тощо).

Витрати у сфері управління не можна віднести до якоїсь однієї стадії кругообігу. Вони однаковою мірою належать до обслуговування всіх стадій кругообігу. Якщо витрати на виробничій стадії безпосередньо пов'язані зі створенням продукту, то адміністративні витрати пов'язані з усією господарською діяльністю підприємства. Без адміністративних витрат не може бути забезпечено безперервність заміни форм вартості в процесі кругообігу. Всі ці витрати – це витрати за межами виробничого процесу і не беруть участь у створенні продукту, але необхідні для нормального функціонування виробництва, для забезпечення безперервності процесу кругообігу. Витрати, пов'язані з операційною діяльністю, а саме адміністративні, витрати на збут та інші операційні витрати не включаються до собівартості продукції (робіт, послуг).

Взаємодія витрат по відношенню до калькулювання собівартості продукції показано на рис. 1

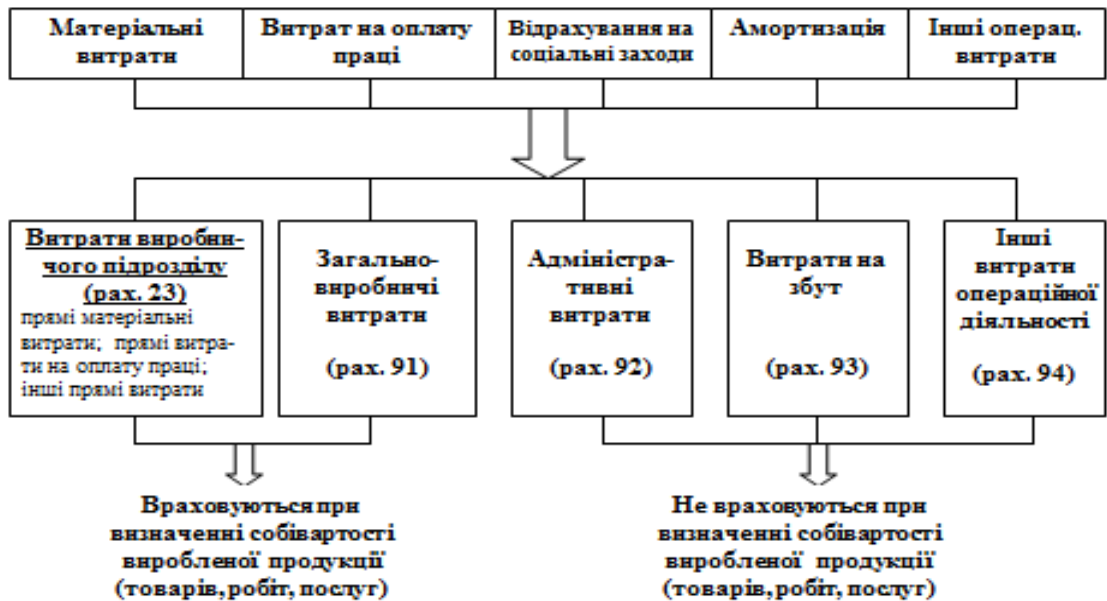

Рис. 1 Взаємодія витрат за відношенням до калькулювання собівартості продукції

Джерело: [4]

Загальна методика побудови обліку адміністративних витрат за елементами аналогічна методиці побудови витрат виробничої діяльності, тобто на першому етапі формуються елементи витрат – матеріальні витрати, витрати на оплату праці тощо, а на другому проводиться їх списання на фінансові результати.

Облік адміністративних витрат в сучасних умовах вимагає нових підходів до вибору ознак їх класифікації, які дозволяють організувати систему управління витратами. Класифікаційні ознаки адміністративних витрат підприємства та систему їх обліку визначають такі основні критерії:

- вид господарської діяльності підприємства;
- організаційна побудова господарської діяльності, яка може характеризуватися цеховою або без цеховою структурою виробництва;
- галузь і підгалузь виду діяльності, кожна з яких має бути відокремленою у єдиній системі бухгалтерського обліку на підприємстві;
- вид продукції що виробляється на підприємстві;
- методи оцінки об'єктів обліку витрат;
- система організації внутрішньогосподарських відносин;
- методи формування собівартості продукції.

Виходячи з особливостей обліку адміністративних витрат можна виділити ряд основних проблем, зокрема таких як:

- неправильне визначення і недостовірні оцінки витрат діяльності;
- неправильне документальне оформлення і несвоєчасне відображення в реєстрах обліку витрат діяльності;

- надання неповної і недостовірної інформації про витрати діяльності для потреб управління.

Для отримання конкретнішої й точнішої інформації про витрати, що дозволить ефективно управляти господарською діяльністю підприємства та його структурними елементами, доцільно усі виробничо-господарські підрозділи групувати за центрами виникнення витрат і центрами відповідальності. За таких умов на кожній ланці і на кожному рівні управління з'являється можливість забезпечити конкретну відповідальність працівників за понесені витрати і їх раціоналізацію. Схема управління адміністративними витратами за центрами відповідальності та місцями виникнення витрат відображена на рис. 2

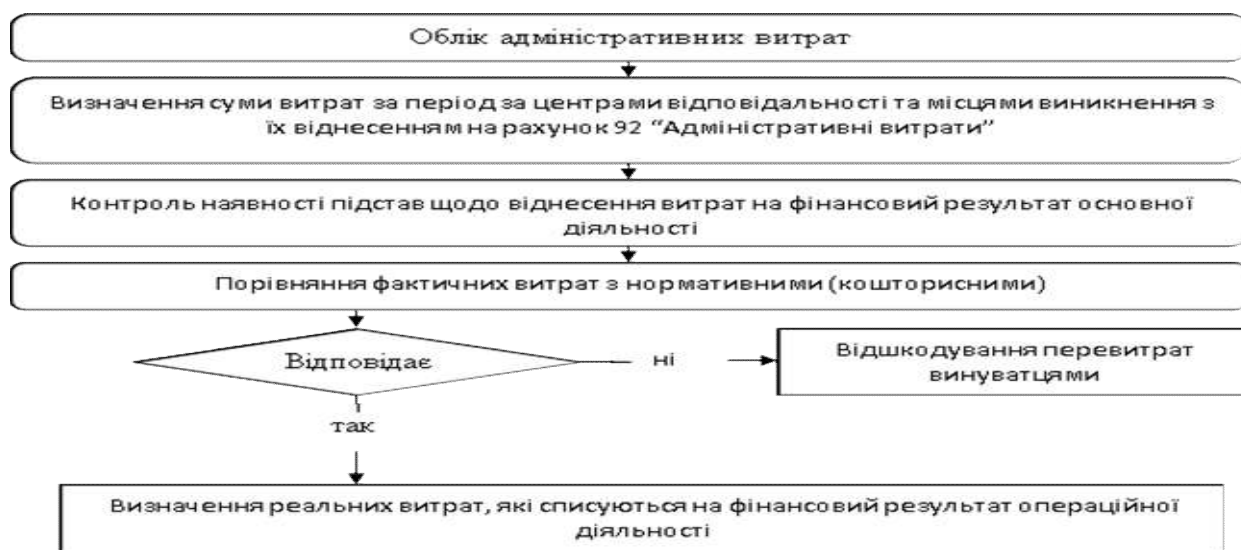

Рисунок 2 – Блок-схема управління адміністративними витратами за центрами відповідальності та місцями виникнення витрат

Джерело: розроблено автором

Таким чином, процес економічного стимулювання працівників підприємства за ефективно управління адміністративними витратами має зводитися до застосування системи премій, а за умови перевитрат – до санкцій (рис. 3).

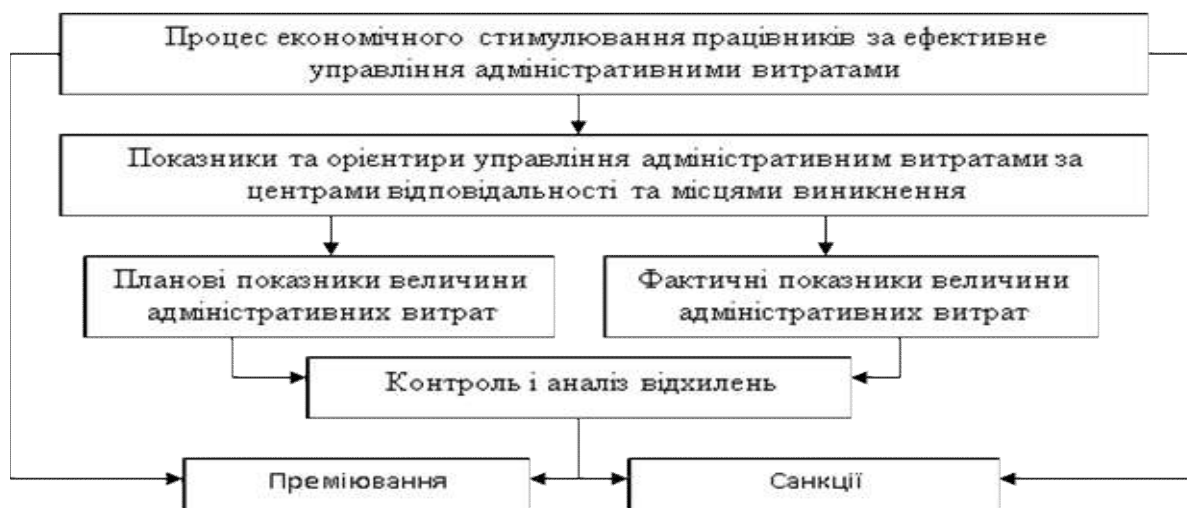

Рисунок 3 – Процес економічного стимулювання працівників підприємства за ефективне управління адміністративними витратами

Джерело: розроблено з використанням [1]

Отже, в сучасних економічних умовах актуальною є розробка і використання в обліковій практиці нових підходів до ефективного управління адміністративними витратами, що в кінцевому підсумку забезпечить зростання фінансово-економічних показників діяльності та забезпечить ефективність управління підприємством в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безверхий К. В. Удосконалення обліку непрямих витрат у частині витрат іншої операційної діяльності підприємства / К. В. Безверхий // Облік, контроль та аналіз на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку: Зб. тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2010. – С. 8-10.

2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій / Затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 // Право. Податки. Консультації. Збірник систематизованого законодавства. – 2007. – № 1. – С. 21-76.

3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати” затверджене наказом Мінфіну України від 31.12.99 р. № 318.

4. Фінансовий та управлінський облік на сільськогосподарських підприємствах : підручник / М. Ф. Огійчук, В. Я. Плаксієнко, М. І. Беленкова та ін. / за ред. проф. М. Ф. Огійчука. – 5-те вид., перероб. і допов. – К. : Алерта, 2009. – 1056 с.

УДК 336.22:657:631.5

ОБЛІК ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Шаповалов А. А., студент групи Б 5/1,

Науковий керівник – канд. екон. н, старший викладач Лагодієнко Н. В.

Миколаївський національний аграрний університет

Запаси є важливою обліково-економічною категорією та об'єктом бухгалтерського обліку, займають вагоме місце в оборотних активах та беруть участь у формуванні кінцевого продукту діяльності підприємства й